

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ 1. Датум именовања (избора) комисије: 13.5.2026. (03-3956/3) 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен: 1. др Драгана Ћоровић, редовни професор, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура) 2. др Драгана Скочајић, ванредни професор, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура) 3. др Милена Вукмировић, ванредни професор, Шумарски факултет Универзитета у Београду (Ужа научна област: Урбанизам)
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ 1. Име, име једног родитеља, презиме: Вук, Ненад, Лазаревић 2. Датум и место рођења, општина, држава: 1.2.2001, Крушевац, Србија 3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: Пејзажна архитектура 4. Датум завршетка основних студија: 27.9.2024.
III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА: „Просторна и биоеколошка анализа и смернице будућег озелењавања изабраних новобеоградских блокова”
IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Мастер рад кандидата Вука Лазаревића, дипл. инж. пејз. арх., под називом: „Просторна и биоеколошка анализа и смернице будућег озелењавања изабраних новобеоградских блокова” има укупно 126 нумерисаних страница (нумерација је приказана од стр. 6). Овај мастер рад укупно има 21 илустрацију: 11 гарфикана и 10 графичких приказа (допринос кандидата). Поред тога, мастер рад садржи и 28 табела (од којих је 10 у поглављу 8. Прилози), чији је аутор такође кандидат. Списак литературе састоји се од укупно 17 референци, међу којима: 1 одштамана научна монографија и 16 електронских извора (1 часопис у електронској форми). На почетку рада су Насловне странице, затим Апстракт и Кључне речи, као и Резиме рада, у којем је приказан укратко садржај и резултат рада, приступ истраживању и значај стечених увида за даља истраживања, све на српском и енглеском језику. У делу који претходи детаљном приказу истраживања је и Садржај, са наведеним поглављима: 1. Увод, (стр. 8-12) у којем је дат просторни обухват, као и историјски контекст изабраног подручја, односно Новог Београда, посебно блокова 61, 62, 63, 64, 67А, 44 и 45; 2. Предмет и циљ рада (стр. 12-14), у којем су дефинисани предмет, циљ и хипотезе рада, као и истраживачка питања; 3. Материјал и метод (стр. 14-22), у којем је дато образложење методологије, као и примењене методе истраживања; 4. Анализе и резултати (стр. 23-48), у којем се приказује истраживање предмета рада кроз спроведене анализе, као и њихови резултати; 5. Дискусија (стр. 48-58), је део рада посвећен проблематизовању стечених увида; 6. Закључак (стр. 58-60), у којем се полазне хипотезе коначно проверавају; 7. Смернице будућег

озелењавања (стр. 60-63), које се базирају на резултатима спроведених истраживања; **8. Прилози** (стр. 63-60), са теренским базама података, просторним и таксономско-еколошким подацима биљних врста, и улазним подацима за статистичке анализе; **9. Литература** (стр. 125-126), са списком коришћених референци.

Структура рада чини логично осмишљену целину која је формирана на основу теме мастер тезе, односно, у складу са предметом истраживања.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

У мастер раду **„Просторна и биоeколошка анализа и смернице будућег озелењавања изабраних новобеоградских блокова”** кандидата **Вука Лазаревића**, дипл. инж. пејз. арх., предмет рада се односи на компаративну просторно-урбанистичку и биоeколошку анализу изабраних новобеоградских блокова. С једне стране, у питању су блокови 61, 62, 63, 64, 44 и 45, осмишљени у периоду СФРЈ, са објектима из истог периода, али и са делима стамбене изградње деведесетих година прошлог века. С друге стране, анализиран је стамбено-пословни комплекс, блок 67А, изграђен у двадесет и првом веку. У истраживању је спроведена просторна и биоeколошка квантитативна и квалитативна анализа отворених простора наведених блокова, а извршена је и шира просторно-функционална анализа саобраћајне мреже, спратности и намене објеката у блоковима. Поред тога, спроведена је и посебна, упоредна флористичка анализа блокова 62 и 67А и урађен детаљни флористички попис 323 бележене врсте на овим просторима. У фокусу проучавања која су спроведена у мастер раду налази се истовремено сагледавање просторно-еколошког квалитета отворених простора блокова који су настали у послератном периоду, у време изградње и формирања Новог Београда, и стамбено-пословног комплекса који карактерише актуелну стамбену изградњу у овом, али и другим деловима Београда. Проучавање последица изградње стамбених блокова у последњих неколико деценија, указује на појаву деградације урбанистичких стандарда и квалитета отворених простора у њима.

Структура рада формирана је тако да је најпре дефинисана предметна локација и образложени су предмет, проблем и циљ рада. Затим су постављене хипотезе истраживања, на основу којих је осмишљен, детаљно приказан, примењени аналитички поступак. У раду даље следи образложење примењене аналитичке методе, али такође и предмета анализе, са свим неопходним информацијама о методолошком приступу у раду, односно комбинацији приступа и различитих метода и техника, које одговарају специфичној и комплексној теми истраживања. После уводног дела, који чине прва три поглавља, следи четврто, посвећено централном делу истраживања, односно конкретним анализама и резултатима анализа, који се односе на све претходно детаљно објашњене критеријуме на основу којих су вршена поређења простора различитих новобеоградских блокова. Ово поглавље даје основу за извођење закључака по различитим параметрима, који се потом у следећем, петом поглављу детаљно образлажу. Оваквим следом излагања материје, односно резултата истраживања и њиховом додатном анализом, омогућено је да се затим, у шестом поглављу, потврде или оповргну почетне претпоставке истраживања, као и да се на основу свега изнетог одреде смернице будућег процеса озелењавања отворених простора, у седмом поглављу. Логични низ представљања истраживања и тумачења његових резултата, допуњују, између осталог, и приложене табеле са подацима о заступљеним биљним врстама, које су резултат теренског истраживања аутора рада. Ови подаци односе се на блокове 62 и 67А, и представљају још једну посебну вредност рада.

У **Уводу**, указано је на чињеницу да је истраживање инспирисано уочавањем измена просторне структуре Новог Београда, која се трансформише као последица

процеса урбанизације у условима транзиције друштва из једног у други економски и друштвени систем. Фокус проучавања просторних структура и стања зелених површина у њима, усмерен је ка такозваним „старим” блоковима (савским и бежанијским), насталим седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, и на „новом” блоку изграђеном у току друге деценије двадесет првог века. Поред одређења просторног обухвата истраживања, који чине већ наведени новобеоградски блокови, такође је дати и сажет приказ главних историјских токова урбанистичког развоја Новог Београда, и посебно изабраних блокова. Друго поглавље, **Предмет и циљ рада**, посвећено је образлагању главне теме рада, која се односи на просторну и биоеколошку анализу изабраних блокова. Компарација карактеристика просторне структуре, зелених површина, фонда биљних врста у оквиру предметног подручја, спроводи се у циљу дефинисања и бољег разумевања промена које су се у урбаном развоју Новог Београда догодиле као последица актуелне изградње. Такође, у овом поглављу постављен је низ хипотеза, од којих се прве две односе на просторне и биоеколошке карактеристике свих наведених блокова. Ови простори се упоређују према просторној структури и величини и стању зелених површина, односно према флористичком саставу, коришћеним животним формама, односу аутохтоних и алохтоних, зимзелених и листопадних, инвазивних и неинвазивних биљних врста. Посебна анализа и хипотезе којима је вођена, односе се на заступљене биљне врсте у новобеоградским блоковима 62 и 67А, где је блок 62 репрезентативни пример изградње током седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, а блок 67А је репрезентативни пример актуелне изградње стамбено-пословних комплекса. Претпоставке истраживања овде постављене проверавају се кроз анализе које се односе на укупан број врста, просечан број врста, и остале параметре који одређују статус зелених површина у овим просторима. Треће поглавље, **Материјал и метод**, пратећи логику претходно дефинисаних хипотеза, обликује методолошки оквир у којем ће се сабирати и обрађивати неопходни подаци. Најпре се дефинишу просторне јединице унутар блокова, у оквиру којих се прикупљају подаци, додељујући свакој од њих назив, односно шифру. Ова подела простора је неопходна због лакшег сагледавања и бележења података током теренског рада, као и због систематизације, обраде и компарације прикупљених података. За сваку од анализа (просторну и биоеколошку), у овом поглављу се даје списак примењених метода и начин њиховог спровођења. Такође, дефинисање критеријума се у овом делу рада детаљно образлаже сажетим и јасним реченицама, уз додатно објашњење коришћене терминологије. Тиме се одстрањују и све недоумице у образложењу стварања базе података биљних врста, као и коришћења статистичких прорачуна у оквиру биоеколошке анализе. На крају поглавља налази се и списак компјутерских програма коришћених за израду анализа, графички приказ резултата, израду табела и статистичку обраду података.

У четвртном поглављу, **Анализе и резултати**, приказана је примена дефинисане методологије, на изабраном подручју, према претходно дефинисаним, овде наведеним критеријумима. Ово поглавље се може раздвојити у два дела која садрже: графички приказ резултата анализе и његово образложење, с једне стране, и графички приказ статистичке обраде података и вербално и графичко образложење добијених података, с друге. Овај детаљан и комплексан начин испитивања дефинисаних карактеристика, одговара сложености изабране теме и широком просторном подручју на којем се испитује. Сви добијени увиди, могу да се прате на различитим нивоима, кроз различите приказе, били они вербални или графички. На сваком од ових нивоа могу да се једноставно уоче просторне конфликтне зоне у „старим” блоковима, или, на пример, по различитим критеријумима хомогенизована просторна структура „новог” блока, која као ефекат такође има негативне последице у остварењу виших

просторних и биоеколошких квалитета. Једноставна и директна образложења добијених резултата, које кандидат даје за сваки од анализираних критеријума, јасно се потврђују кроз графички приказ и статистичку обраду података, чиме се кроз рад, постепено, успоставља увид да је у простору, по различитим основама, изузетно важно успоставити диверзитет, разноликост, отвореност, флексибилност. Пето и шесто поглавље рада, **Дискусија и Закључак**, додатно илуминирају резултате истраживања и главне увиде, и представљају такође аутентични допринос кандидата. У овом делу се потврђује, укрштањем различитих методолошких поступака, да, на пример, „новија” изградња која мења изворне поставке новобеоградских „стarih” блокова као последицу има негативан утицај на просторни квалитет: стварање топлотних острва, спречавање струјања ветра, итд. Поред тога, у овом делу се додатно проблематизује уочена хомогенизованост облика, али и униформност функција објеката у блоку 67А и негативне последице које из тога произилазе. Седмо поглавље, **Смернице будућег озелењавања**, након закљученог истраживања, дефинише правце будућег поступања у зеленим блоковским просторима, директно реферишући на стечене увиде. Треба нагласити да у читавом мастер раду и спроведеној детаљној компаративној просторној и биоеколошкој анализи постоји капацитет за отварање нових тема и питања, и за њихово детаљније образложење. Рад је и у том смислу изузетно инспиративан.

Осмо поглавље, **Прилози**, садржи вредне базе података, скупљене током теренског истраживања, спроведеног од стране кандидата Вука Лазаревића. Дати су подаци, табеларно приказани, који се односе на биљне врсте у блоковима 62 (1526 налаза) и 67А (142 налаза). У оба блока, како се види из приложеног истраживања, најзаступљеније биљне врсте су, када је у питању животна форма, фанерофите, односно дрвеће и жбуње. Што се тиче просечне старости, врсте су доминантно адултне, а као елемент композиције најчешће су део групе (мешовити засад), најређе део перењака. Доминантна експозиција је југоисточна. Сви подаци су дати по претходно одређеним површинама које се проучавају, у укупно 1668 налаза. Други део овог поглавља даје у две табеле структуриране податке за 323 биљне врсте у блоковима 62 и 67А. Подаци се односе на просторни распоред биљних врста и на њихове таксономско-еколошке карактеристике. У трећем делу осмог поглавља, у шест табела приказани су улазни подаци за статистичке анализе, који су унети у програм JASP, који је коришћен за напредну статистику спроведених анализа; Likelihood ratio – однос врста према инвазивности и животним формама. Једна табела у овом делу рада односи се на податке унете у Microsoft Excel 2016, за дескриптивну статистику анализа. Завршно, девето поглавље, **Литература**, односи се на списак коришћених и цитираних дела, укупно 17 библиографских јединица.

VI ЗАКЉУЧЦИ

У мастер раду „Просторна и биоеколошка анализа и смернице будућег озелењавања изабраних новобеоградских блокова” кандидата Вука Лазаревића, приступом који је утемељен на дубинском проучавању, компаративним студијама, квалитативним анализама, и сталним проверама добијених података и достигнутих увида, испитују се настанак, одлике и потенцијал зелених простора у новобеоградским блоковима, односно имплицитно у начинима њихове трансформације. Посебну вредност рада представља спроведена вишедимензионална анализа, уз помоћ које се осмишљава посебна методологија која може имати широку примену у будућим пејзажноархитектонским истраживањима.

На основу вредновања резултата рада Комисија сматра да мастер рад дипл. инж. пејз. арх. Вука Лазаревића, показује да су сви добијени резултати рада, односно сви релевантни подаци, сви прикази и образложења појединих проблемских целина, настали на основу проучавања и анализе предметног простора и да оправдавају сва

предузета истраживања. У том смислу овај мастер рад представља самосталан рад.

Сматрамо да кандидат има способност да самостално примењује знања стечена током основних и мастер академских студија и да доноси закључке на основу спроведених истраживања. Посебан квалитет овог рада је да, осим што даје детаљан увид у статус зелених простора неколико новобеоградских блокова, започиње стварање основе за ново сагледавање трансформационих процеса простора Новог Београда, истовремено даје и смернице за стварање методолошког приступа у оваквој врсти проучавања. За будуће просторне анализе, ово истраживање указује на значај дубинског познавања одређеног простора, које је неопходно за доношење одлука које ће бити спроведене у трансформацији, такође и регенерацији простора. Такође, поставља се питање могућности прилогађавања приказане методологије у ширем просторном, али и предметном контексту.

Имајући у виду све наведено, Комисија закључује да мастер рад **дипл. инж. пејз. арх. Вука Лазаревића: „Просторна и биоеколошка анализа и смернице будућег озелењавања изабраних новобеоградских блокова”**, има неопходне елементе да се прихвати као мастер рад и да, према томе, у смислу оспособљености кандидата, може да се приступи јавној одбрани рада.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада:

ДА

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања:

рад не садржи недостатке који би значајно утицали на приказ резултата истраживања.

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:

да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Драгана Ћоровић, редовни професор, ментор
Шумарског факултета – Универзитета у Београду

др Драгана Скочајић, ванредни професор
Шумарског факултета – Универзитета у Београду

др Милена Вукмировић, ванредни професор
Шумарског факултета – Универзитета у Београду

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.